

full DOMINICAL

 CARTA DOMINICAL

† CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

L'esperança en la resurrecció

Avui celebrarem a la basílica de la Sagrada Família una missa funeral per totes les víctimes del coronavirus i per tots els morts per altres causes durant el temps de confinament, que no han pogut rebre un comiat. Són moltes les persones que durant aquesta terrible pandèmia han patit la pèrdua d'algun ésser estimat. És especialment dur el cas d'aquells que ni tan sols han pogut acomiadar-se dels seus familiars. En aquesta Eucaristia compartirem amb ells l'escalf de la comunitat cristiana, el consol de la fe i l'esperança en la resurrecció.

Hem viscut una experiència en què s'han barrejat sentiments de confusió, por, fragilitat... Moltes persones han patit aquesta malaltia i malauradament n'han mort massa. En aquestes situacions ressonen amb especial intensitat les paraules del profeta Jeremies: «A Ramà se sent un crit, un plany, un plor amarg: és Raquel que plora els seus fills i no vol que la consolín, perquè els seus fills ja no hi són» (Jr 31,15).

Davant el sofriment podem sentir-nos com Job quan s'enfada amb Déu. Job creu que Déu calla davant el seu dolor. No obstant això, aquest aparent mutisme no és un silenci indiferent. Déu no es desentén de nosaltres. És el silenci de qui calla per escoltar-nos. És el silenci de qui ens escolta perquè ens estima. Com ens diu el papa Francesc, l'enuig pot ser també una forma de pregària i de diàleg

amb Déu Pare. Només un bon fill és capaç d'enfadar-se amb el seu pare per retrobar-se i reconciliar-se amb ell.

Els cristians creiem que Crist ens dona la clau per encarar les situacions més dures. Si llegim l'Evangeli amb atenció veurem que Jesús no es resigna mai davant el mal. Hi lluita fins al final. La

seva mort a la creu és el signe més gran de solidaritat amb tots els crucificats per aquesta pandèmia, amb tots els crucificats de la història i del món. La resurrecció de Crist és l'esperança de tots els que han perdut els seus éssers estimats. Crist ens porta al Pare. Crist és la resurrecció i la vida. Qui creu en Ell, encara que mori, viurà.

El Senyor ressuscitat ens anima avui a pregar pels nostres germans morts durant aquests mesos. Ell ens promet que la mort no té l'última paraula, que si creiem en Ell i vivim estimant, ens espera una vida eterna plena de pau i de joia. Ens ho diu bellament el prefaci de la missa de difunts: «Perquè la mort, Senyor, no destrueix la vida dels qui creuen en vós, tan sols la transforma; i quan se'ls desfà la casa de l'estada terrenal en trobem una altra d'eterna al cel» (Prefaci I de Difunts).

Benvolguts germans i germanes, Jesús espera que li obrim la porta del cor perquè compartim amb Ell el nostre patiment. Ens demana que siguem solidaris amb totes les víctimes de la Covid-19 i de tantes altres pandèmies que assolen el món i, de manera particular, amb els més pobres i necessitats. El Senyor ens regala des de la creu, Maria, la seva Mare. Demanem-li que ens ensenyi a estar al peu de la creu de tots els que pateixen i a ser portadors de la bona notícia de l'Evangeli. Senyor, dona'ls el descans etern i fes que brilli per a ells la llum eterna.

ACTUALITAT

Nomenament d'un nou equip al Seminari Conciliar de Barcelona

Mn. Bacardit

El passat 21 de juliol, el cardenal Joan Josep Omella va nomenar un nou equip responsable dels Seminaris Major i Menor de Barcelona. Formen

el nou equip: Mn. Salvador Bacardit Fígols, com a rector; Mn. David Álvarez Rodríguez i Mn. Bernat Gimeno Capín, com a formadors; i Mn. Pere Montagut Piquet i el P. Xavier Rodríguez, SJ, com a directors espirituals. Mn. Joan-Pere Pulido Gutiérrez

continuarà com a delegat diocesà per a la formació dels seminaristes de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

El cardenal Omella, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, i els bisbes auxiliars de Bar-

celona expressen una cordial gratitud als qui fins ara han regit el Seminari: Mn. Felip-Juli Rodríguez, com a rector; Mn. Miquel Ramon Fuentes i Mn. Jordi Domènech Llauredó, com a formadors; i Mn. Joan Rodríguez Gómez, com a director espiritual.

ENTREVISTA

Compartir i agrair

CRISTINA LOSA

La Cristina Losa és membre de l'ACG (Acció Catòlica General), i treballa com a fisioterapeuta en una residència de gent gran que ha estat afectada per la Covid-19. Assegura que el que més l'ha colpit d'aquesta pandèmia ha estat «el silenci dels espais, abans plens de vida; el testimoni dels residents —sense els seus éssers estimats i en habitacions que no eren les seves— deixant-se cuidar per gent vestida de manera molt estranya; i també el testimoni de molts familiars que, tot i no donar-los bones notícies, tenien paraules d'ànim i d'agraïment».

Com t'ha ajudat la fe a afrontar el dia a dia?

Des del desconsort, la vergonya i la por pel que podia anar venint, per no poder ni pregar, només escoltar cants de Tai-zé —perquè el cap no està per a res més—, a l'«aixeca't, agafa la teva llitera i camina». Agafa la teva impotència, el teu dolor, la teva ignorància, la teva inseguretat i camina, camineu... I ser capaç, aleshores, d'afrontar el que el dia et va portant.

Quina paraula teva han tingut companys, residents i familiars?

En els moments més difícils, no he estat freqüent amb els residents; m'ha tocat més aviat anar reorganitzant, parlar amb els familiars... No crec que hi hagi paraules. És un compartir. Compartir el dolor, l'angoixa, la incertesa, l'esperança... Són mirades, mirades que volen ser abraçades. És un acompanyar-nos mútuament. Compartir el treball i l'alegria de sortir endavant. I un agraïment infinit a molta gent.

Tot el que has viscut t'ha enfortit com a cristiana?

Tot el que he viscut m'ha portat a agrair el regal de la fe. La certesa de l'experiència que és Déu qui fa en tu. És Déu qui t'acompanya i et sosté; que no et treu del món, sinó que t'hi fa endinsar i et dona l'energia per tirar endavant. L'estimació pels altres —residents i companys— i l'estimació dels altres per tu —familiars i amics— et sosté.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Cada vegada, més de la colla de Jesús

Fa unes setmanes, el full informatiu d'una parròquia recollia aquesta convocatòria: «Divendres vinent, a les vuit, els nens i les nenes que aquesta tardor faran la primera comunió renovaran i es faran seves les promeses del baptisme. Acompanyats dels pares i catequistes, en una celebració molt senzilla però intensa, aquests infants, abans de seure a la Taula del Crist, li diran que volen seguir el seu Camí, que volen ser amics seus, que volen que Ell sigui el seu millor amic. Acompanyem-los amb la nostra pregària, per ells i per les seves famílies.»

Un dels infants que hi participà, de nou anys —gairebé deu—, em comentava el sentit de la celebració: «A la majoria de nenes i nens que farem la primera comunió a la tardor, perquè no va ser possible a la primavera, a causa del virus, ens varen batejar quan érem molt petits, poc després de néixer. No ens vam assabentar de res. Aquell dia, les preguntes que feia el mossèn les contestaven els pares i els padrins. Jo, i penso que tots els meus companys, estem contents de la decisió dels pares de fer-nos de la colla dels amics de Jesús, d'apropar-nos a Ell i començar així el camí de la fe. Però el dia de la renovació va ser

emocionant quan el padrí de bateig em va passar el ciri que havien encès en el ciri pasqual d'aquell any i el mossèn va dir: «Rebeu la llum de Crist» i quan vàrem respondre a les preguntes sobre si volíem seguir Jesús. «En efecte, pel baptisme hem estat sepultats amb Ell i hem participat de la seva mort, perquè, així com Crist, per l'acció de la glòria del Pare, va ressuscitar d'entre els morts, també nosaltres empenguem una vida nova» (Rm 6,4). Ara tinc ganes que arribi el dia d'acostar-me amb els altres nens i nenes a la taula de Jesús i trobar-nos amb Ell.»

L'Eucaristia és un dels passos de la iniciació cristiana que comença en el Baptisme i culmina en el sagrament de la Confirmació. És bo i convenient que s'ajudi a prendre consciència d'aquest itinerari als qui s'hi acosten per primera vegada. La renovació de les promeses del baptisme ho fa possible: confessar i confirmar la fe baptismal, la resposta a la invitació de Déu, alhora engendrats a una vida nova en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant. Per aquests infants és hora de fer un pas més: il·luminats per la llum, encara més de la colla de Jesús!

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Un coro de ancianos, jóvenes y niños

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

El Papa, en la exhortación apostólica *Christus vivit*, dirigida a los jóvenes y a todo el pueblo de Dios, cita el refrán: «Si el joven supiese y el viejo pudiese, no habría cosa que no se hiciese.»

Cuando el anciano sueña ve un futuro de esperanza, se afianza en un esfuerzo emprendedor, en una entrega cotidiana; su anhelo mira hacia un desarrollo y una herencia tejida en valores, que desea transmitir. Los jóvenes, al acoger los sueños de sus mayores, «logran ver el futuro, pueden tener visiones que les abren el horizonte y les muestran nuevos caminos». Esta transmisión a los jóvenes «es un verdadero acto de amor hacia ellos, en vista de su crecimiento y de las decisiones que deberán tomar».

Dice el Papa que «si los jóvenes y los viejos se abren al Espíritu Santo, ambos producen una combinación maravillosa». En el día a día, todos, unos y otros, hemos de actuar con nuestras posibilidades, muchas o pocas, así construiremos la *civilización del amor*.

Con María, proclamemos de generación en generación la grandeza del Señor, «el sueño creador de nuestro Padre Dios precede y acompaña la vida de todos sus hijos».

Que Ella nos ayude a formar un conjunto armonioso. Que los ancianos, «como el coro permanente de un importante santuario espiritual», al que los jóvenes y niños, con sus potentes y brillantes voces, se unan en la súplica y la alabanza, y en la participación en las obras del Señor (cfr. CV 187-196).

Lectures de la missa diària i santoral

27. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.)
[Jr 13,1-11 / Sl: Dt 32,18-19.20.21 / Mt 13, 31-35]. Sant Cugat (Cucufate), mr. barceloní (s. IV), d'origen africà, venerat, entre altres indrets, a Sant Cugat del Vallès. Santes Juliàna i Semproniana, vgs. i mrs. de Mataró, patrones d'aquesta ciutat; sant Pantaleó, metge mr.; sant Celestí I, papa (422-432); sant Aureli, mr.; santa Natàlia, mr.

28. ■ Dimarts [Jr 14,17-22 / Sl 78 / Mt 13,36-43]. Santa Caterina Thomàs, vg. agustina, de Mallorca; sant Víctor I, papa africà i mr.; sants Nazari i Cels, mrs.; sant Ursus, abat; sant Pere Poveda, prev. i mr., fund. Institució Teresiana; beat Urbà II, papa (francès, 1088-1089).

29. □ Dimecres [Jr 15,10.16-21 / Sl 58 / Jn 11,19-27 (o bé: Lc 10,38-42)]. Santa Marta, germana de Maria i de Llätzer, amics de Jesús, residents a Betània, patrona dels hostalers i taverners. Sant Adam, el primer humà; sant Fèlix III, papa (romà, 483-492).

30. ■ Dijous [Jr 18,1-6 / Sl 145 / Mt 13,47-53]. Sant Pere Crisòleg (s. IV-V), bisbe de Ravenna i dr. de l'Església. Màrtirs de Sant Joan de Déu (Calafell i altres indrets, 1936). Sants Abdó o Abdon i Senén (popularment Nin i Non), mrs., patrons dels hortolans; sant Justí de Jacobis, bisbe.

31. □ Divendres [Jr 26,1-9 / Sl 68 / Mt 13,54-58]. Sant Ignasi de Loiola (1491-1556), prev., basc, fund. Companyia de Jesús a Roma (SJ, jesuïtes, 1540).

1. □ Dissabte [Jr 26,11-16.24 / Sl 68 / Mt 14,1-12]. Sant Alfons-Maria de Liguori (Nàpols, 1696 - Pagani, 1787), bisbe de Goti i doctor de l'Església, fund. Redemptoristes (CSSR, 1732), patró dels confessors i moralistes. Sant Feliu (Fèlix), mr. a Girona (s. IV), d'origen africà. Santes Fe, Esperança i Caritat, vgs. i mrs.

2. ■ † Diumenge vinent, XVIII de durant l'any (lit. hores: 2a setm.)
[Is 55,1-3 / Sl 144 / Rm 8,35.37-39 / Mt 14,13-21]. Sant Eusebi de Vercelli (†371), bisbe, d'origen sard; sant Pere-Julità Eymard (1811-1868), prev. de La Mure, fund. associacions eucarístiques i dels sacerdots sacramentins. Mare de Déu dels Àngels o de la Porciúncula; santa Teodora i els seus tres fills, mrs.; sant Esteve I, papa (254-257) i mr.

Intencions del Sant Pare per al mes d'agost

Per totes les persones que treballen i viuen de la mar, entre els quals els mariners, els pescadors i les seves famílies.

DIUMENGE XVII DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del primer llibre dels Reis

(1Re 3,5.7-12)

En aquells dies, el Senyor s'aparegué a Salomó, en un somni durant la nit, en el santuari de Gabaon, i li digué: «Digue'm què vols que et doni». Salomó li respongué: «Senyor, Déu meu, vos m'heu fet rei a mi, servent vostre, perquè ocupés el tron de David, el meu pare, però soc encara un jove que no sé conduir la gent, i em trobo enmig del poble que vos heu elegit, un poble que ningú no és capaç de comptar, de tan nombrós com és. Feu al vostre servent la gràcia de saber escoltar, perquè pugui fer justícia al vostre poble i destriar el bé del mal; sense això, ¿qui seria capaç de governar aquest poble vostre tan considerable?»

Al Senyor, li agradà que Salomó li hagués demanat això, i li digué: «Ja que no demanes molts anys de vida, ni riquesa, ni la vida dels teus enemics, sinó discerniment per poder escoltar i fer justícia, jo et donaré això que demanes: et faré tan prudent i sagaç que ni abans de tu ni després ningú no se't podrà comparar».

Salm responsorial (118)

R. Com estimo la vostra llei, Senyor!

El Senyor és la meua heretat; / vull estar atent a les vostres paraules. / M'estimo més la llei / que surt dels vostres llavis, / que mil monedes d'or o de plata. R.

Que el vostre amor em conforti, / com vau prometre al vostre servent. / Quan arribi la vostra pietat, jo tindrè vida, / la llei farà les meves delícies. R. Jo aprecio els vostres manaments / més que l'or i més que tot; / per això m'estimo els preceptes, / i m'emparó dels camins enganyosos. R.

És admirable el vostre pacte, / per això el té present la meua ànima. / La vostra paraula, explicada, dona llum / i l'entenen els senzills. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 8,28-30)

Germans, nosaltres sabem que Déu ho disposa tot en bé dels qui l'estimen, dels qui ell ha cridat per decisió seva; perquè ell, que els coneixia d'abans que existissin, els destinà a ser imatges vives del seu Fill, que ha estat així el primer d'una multitud de germans.

Ell, que els havia destinat, els crida, els fa justos i els glorifica.

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu (Mt 13,44-52)

En aquell temps, Jesús digué a la gent: «Amb el Regne del cel passa com amb un tresor amagat en un camp. L'home que el troba, el deixa amagat i, content de la troballa, se'n va a vendre tot el que té i compra aquell camp.

També passa amb el Regne del cel com amb un comerciant que buscava perles fines. El dia que en trobà una de molt preu, anà a vendre tot el que tenia i la comprà.

També passa amb el Regne del cel com amb aquelles grans xarxes que, tirades a l'aigua, arpleguen de tot. Quan són plenes, les treuen a la platja, s'asseuen i recullen en coves tot allò que és bo, i llencen allò que és dolent. Igualment passarà a la fi del món: Sortiran els àngels, destriaran els dolents d'entre els justos i els llençaran al forn encès: allà hi haurà els plors i el cruixir de dents.

¿Ho heu entès tot això?» Li responen: «Sí que ho hem entès». Ell els digué: «Mireu, doncs: Els mestres de la Llei que es fan deixebles del Regne del cel són com aquells caps de casa que treuen del seu cofre joies modernes i antigues».

Lectura del primer libro de los Reyes

(1Re 3,5.7-12)

En aquellos días, el Señor se apareció de noche en sueños a Salomón y le dijo: «Pídeme lo que desees que te dé». Salomón respondió: «Señor mi Dios: tú has hecho rey a tu siervo en lugar de David mi padre, pero yo soy un muchacho joven y no sé por dónde empezar o terminar. Tu siervo está en medio de tu pueblo, el que tú te elegiste, un pueblo tan numeroso que no se puede contar ni calcular. Concede, pues, a tu siervo, un corazón atento para juzgar a tu pueblo y discernir entre el bien y el mal. Pues, cierto ¿quién podrá hacer justicia a este pueblo tuyo tan inmenso?». Agradó al Señor esta súplica de Salomón. Entonces le dijo Dios: «Por haberme pedido esto y no una vida larga o riquezas para ti, por no haberme pedido la vida de tus enemigos sino inteligencia para atender a la justicia, yo obraré según tu palabra: te concedo, pues, un corazón sabio e inteligente, como no ha habido antes de ti ni surgirá otro igual después de ti».

Salmo responsorial (118)

R. ¡Cuánto amo tu ley, Señor!

Mi porción es el Señor; / he resuelto guardar tus palabras. / Más estimo yo la ley de tu boca / que miles de monedas de oro y plata. R.

Que tu bondad me consuele, / según la promesa hecha a tu siervo; / cuando me alcance tu compasión, viviré, / y tu ley será mi delicia. R.

Yo amo tus mandatos / más que el oro purísimo; / por eso aprecio tus decretos / y detesto el camino de la mentira. R.

Tus preceptos son admirables, / por eso los guarda mi alma; / la explicación de tus palabras ilumina, / da inteligencia a los ignorantes. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 8,28-30)

Hermanos: Sabemos que a los que aman a Dios todo les sirve para el bien; a los cuales ha llamado conforme a su designio. Porque a los que había conocido de antemano los predestinó a reproducir la imagen de su Hijo, para que él fuera el primogénito entre muchos hermanos. Y a los que predestinó, los llamó; a los que llamó, los justificó; a los que justificó, los glorificó.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 13,44-52)

En aquel tiempo, dijo Jesús a la gente: «El reino de los cielos se parece a un tesoro escondido en el campo: el que lo encuentra, lo vuelve a esconder y, lleno de alegría, va a vender todo lo que tiene y compra el campo.

El reino de los cielos se parece también a un comerciante de perlas finas, que al encontrar una de gran valor se va a vender todo lo que tiene y la compra.

El reino de los cielos se parece también a la red que echan en el mar y recoge toda clase de peces: cuando está llena, la arrastran a la orilla, se sientan y reúnen los buenos en cestos y los malos los tiran. Lo mismo sucederá al final de los tiempos: saldrán los ángeles, separarán a los malos de los buenos y los echarán al horno de fuego. Allí será el llanto y el rechinar de dientes. ¿Habéis entendido todo esto?». Ellos le responden: «Sí». Él les dijo: «Pues bien, un escriba que se ha hecho discípulo del reino de los cielos es como un padre de familia que va sacando de su tesoro lo nuevo y lo antiguo».

«Ven tot el que té i compra el camp»

Paràbola del tresor amagat (1630) de Rembrandt. Museu de Belles Arts de Budapest (Hongria)

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

Les paràboles del Regne de Déu ens van obrir els ulls del cor per comprendre la realitat de Déu present en el nostre món i en la nostra vida.

D'aquesta manera, el Regne és comparat a un tresor amagat en un camp allè, o a una perla finíssima descoberta en un mercat exòtic. El cercador de tresors o el col·leccionista de joies són capaços de vendre-ho tot per aconseguir aquest camp o aquesta perla preciosa: són capaços de desprendre's del capital reunit per aconseguir-los. La venda de tot ha resultat una inversió altament profitosa per la persona que s'hi ha arriscat. De la mateixa manera, Jesús ens ensenya que els esforços per aconseguir entrar al Regne de Déu suposen una excel·lent inversió que compensarà tots els esforços de conversió.

El regne de Déu és una oferta que Déu mateix ens fa, però requereix per part nostra un esforç de conversió continuada a la persona de Jesús i al seu missatge. Si estem veritablement interessats per aconseguir-la, qualsevol esforç resulta poc, comparat amb el premi aconseguït: la comunió de vida i d'acció amb Déu mateix.

Dues últimes paràboles tanquen la sèrie de paràboles del Regne de Déu. D'una banda, la paràbola de la xarxa ens apropa a la paràbola del jull, que meditàvem la setmana passada. Així, a la xarxa del món es recullen tota mena de peixos, uns de carn saborosa i altres espinosos i insípidos. Els pescadors fan la selecció oportuna: guarden aquells que podran vendre al mercat, o que duran a les seves famílies; els altres són rebutjats. Els pescadors són figura de Déu mateix i del judici final sobre el món i la història humana. Només està cridat a perdurar allò que ha aportat valor i bon regust a la humanitat; allò que resulta útil als ulls de Déu i al seu projecte sobre la creació. Allò que ha estat insípid i espinós serà rebutjat irremissiblement.

A la fi se'ns presenta l'esment de l'escriba entès en el Regne del cel. No és pròpiament una paràbola, però la menció del Regne fa que aquesta comparació serveixi de punt final a les paràboles anteriors. Els cristians som aquest escriba entès que, com a bon pare de família, és capaç de treure del bagul tot allò que sigui de profit, nou o antic. I és que la tradició de l'Antic Testament, unida a la del Nou Testament, constitueix una gran riquesa a la qual no podem renunciar. Només un escriba prudent i sagaç és capaç d'unir-les i enriquir tota la família.

Agenda

Festivitat de la Mare de Déu dels Àngels. Dissabte 1 d'agost (17.30 h), missa de vigília, ofrena floral a la Mare de Déu dels Àngels. A les 18.30 h, rosari i vespres. Trobada festiva. Diumenge 2 d'agost, a les 11.30 h i 12.30 h, missa; a les 19.30 h, missa solemne, llàgrimes de la Mare de Déu i cant de Salve. En ser una església dedicada a la Mare de Déu dels Àngels es pot acollir a la Indulgència Plenària o Perdó d'Assís. Durant tot el dia es pot guanyar la indulgència en la forma habitual. De forma solemne es farà al final de les eucaristies del dia amb la pregària pel Sant Pare.

In memoriam

Mn. Alfred Matas Pericé. Aquest prevere de l'Arquebisbat de Barcelona va morir en la pau de Crist, a l'edat de 84 anys, el dimarts 14 de juliol. Des de l'any 2001 va col·laborar amb les parròquies de Sant Joaquim i de Sant Jaume, de Santa Coloma de Gramenet. La missa exequial es va celebrar el 16 de juliol al Tanatori de les Corts, i la va presidir el bisbe auxiliar Mons. Antoni Vadell, que va concelebrar amb un grup de preveres, entre els quals Mn. Enric Termes i Mn. Salvador Bacardit, vicaris episcopals de Barcelona-ciutat, i els rec-

LA LòGICA DEL DO

FRANCESC TORRALBA
Filòsof i teòleg

12. La protecció del medi ambient

La protecció del medi ambient i la responsabilitat envers els altres homes en l'ús dels béns de la Terra té una referència originària en el relat de la creació. Si s'estudia a fons la citada narració, s'entén que el món no és fruit de la casualitat, sinó del do de l'amor de Déu. Ell traspuja la seva proximitat, la seva presència i la seva cura per a tots els éssers vivents.

Ens cal una nova ètica de la Terra, una nova manera d'entendre la relació entre l'ésser humà i els altres éssers de la natura. El repte que es planteja, però, no és senzill, ni es pot tractar amb simplicitat. D'una banda, hem pres consciència que el paradigma basat en l'ús instrumental de la naturalesa ha comportat, i encara comporta, greus desequilibris i patologies en l'ordre natural. D'altra banda, però, gràcies al desenvolupament científic i tecnològic, gaudim d'una qualitat i comoditat d'existència que no estem disposats a perdre per respectar la naturalesa.

Però des de la saviesa pràctica que deriva del cristianisme, la Terra és una herència rebuda que hem de deixar

a les generacions futures, preservant-ne responsablement la integritat. El que queda clar en el relat originari, que cal entendre en sentit simbòlic o figuratiu, és que la Terra és casa de tots; un espai confiat a tots els éssers humans perquè puguem trobar-hi de què viure, treballar i fruit-ne.

La possibilitat que tots puguem viure bé de la Terra i amb la Terra no pot ser confiada només a l'acció individual; convé l'atenció de tots, com una mena de pacte per la Terra entre totes les entitats implicades. Només la corresponsabilitat pot fonamentar la relació viscuda amb la Terra, només una comunitat que l'estima pot cultivar-la de manera sostenible amb criteris de justícia i solidaritat.

La Terra no és un ídol, ni un fetitxe, sinó un bé comú a l'ésser humà. Els animals són criatures de Déu. Els hauríem d'acollir amb gratitud i donar gràcies per la seva existència, adoptant fins i tot una actitud d'agraïment per cada element de la creació.

Jesu crist 2.0, Ed. Pòrtic

tors de parròquies de santa Coloma de Gramenet.

Llibres

Societat plural i el repte de les religions, de Mn. Antoni Matabosch. Aquest llibre de 216 pàgines, de Pagés editors, recull el discurs que l'autor va pronunciar durant l'acte d'ingrés

a la Reial Acadèmia Europea de Doctors. Exposa com s'està passant de la controvèrsia al diàleg. Com ho podem afavorir amb un adequat model d'encaix de les religions en la nostra societat, com és la interculturalitat, en un marc de laïcitat positiva o aconfessionalitat. Desenvo-

lupa les diverses maneres de relacionar-se les mateixes religions entre elles, especialment mitjançant un veritable diàleg obert i enriquidor per a tots. Aquesta obra dona les claus que han de permetre a la societat catalana una convivència respectuosa amb les diverses sensibilitats religioses que hi viuen. És, en definitiva, una eina per a un millor enteniment interreligiós.

CARTA DOMINICAL

† **CARDENAL JUAN JOSÉ OMELLA OMELLA**
Arzobispo de Barcelona

La esperanza en la resurrección

Hoy celebraremos en la basílica de la Sagrada Familia una misa funeral por todas las víctimas del coronavirus y por todos los fallecidos por otras causas durante el tiempo de confinamiento, que no han podido recibir la despedida merecida. Son muchas las personas que durante esta terrible pandemia han sufrido la pérdida de algún ser querido. Es especialmente duro el caso de aquellos que ni siquiera han podido despedirse de sus familiares. En esta Eucaristía compartiremos con todos ellos el calor de la comunidad cristiana, el consuelo de la fe y la esperanza en la resurrección.

Hemos vivido una experiencia donde se han entremezclado sentimientos de confusión, temor, fragilidad... Muchas personas han padecido esta enfermedad y desgraciadamente demasiadas han fallecido. En estas situaciones resuenan con especial intensidad las palabras del profeta Jeremías: «Un clamor se ha oído en Ramá, mucho llanto y lamento: es Raquel que

llora a sus hijos, y no quiere consolarse, porque ya no existen» (Jer 31,15).

Ante el sufrimiento podemos sentirnos como Job cuando se enfada con Dios. Job cree que Dios calla ante su dolor. Sin embargo, este aparente mutismo no es un silencio indiferente. Dios no se desentiende de nosotros. Es el silencio del que calla para escucharnos. Es el silencio del que nos escucha porque nos ama. Como nos dice el papa Francisco, el enfado puede ser también una forma de oración y de diálogo con Dios Padre. Solo un buen hijo es capaz de enfadarse con su padre para reencontrarse y reconciliarse con él.

Los cristianos creemos que Cristo nos da la clave para encarar las situaciones más duras. Si leemos el Evangelio con atención veremos que Jesús no se resigna jamás ante el mal. Lucha contra él hasta el final. Su muerte en la cruz es el signo más grande de solidaridad con todos los crucificados por esta pandemia, con todos los crucificados de la historia y del mun-

do. La resurrección de Cristo es la esperanza de todos los que han perdido a sus seres queridos. Cristo nos lleva al Padre. Cristo es la resurrección y la vida. Quien cree en Él, aunque muera, vivirá.

El Señor resucitado nos anima hoy a orar por nuestros hermanos fallecidos durante estos meses. Él nos promete que la muerte no tiene la última palabra, que si creemos en Él y vivimos amando, nos espera una vida eterna llena de paz y profundo gozo. Nos lo dice bellamente el prefacio de la misa de difuntos: «Porque la vida de tus fieles, Señor, no termina, se transforma y, al deshacerse nuestra morada terrenal, adquirimos una mansión eterna en el cielo» (Prefacio I de Difuntos).

Queridos hermanos y hermanas, Jesús espera que le abramos la puerta de nuestro corazón para que compartamos con Él nuestro sufrimiento. Nos pide que seamos solidarios con todas las víctimas de la Covid-19 y de tantas otras pandemias que asolan el mundo y, de manera particular, con los más pobres y necesitados. El Señor nos regala desde la cruz a María, su Madre. Pidamos a Ella que nos enseñe a estar al pie de la cruz de todos los que sufren y a ser portadores de la buena noticia del Evangelio. Señor, dales el descanso eterno y que brille para ellos la luz eterna.